

Retouradres: Postbus 80015, 3508 TA Utrecht

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Energie & omgeving
T.a.v.
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Onderwerp

Reactie op inhoudelijke punten bezwaar natuurorganisaties tegen actualisatie beleidsscenario
zeespiegelstijging Waddenzee

Geachte

Per e-mail van 29 mei 2018 heeft u TNO-AGE gevraagd om een reactie te geven op de inhoudelijke punten van het bezwaar van de natuurorganisaties tegen de actualisatie van het beleidsscenario zeespiegelstijging Waddenzee. In de bijlage treft u deze reactie aan.

Wij verwachten u hiermee van dienst te zijn geweest. Indien u nog vragen heeft kunt u zich wenden tot

Met vriendelijke groet,

Hoofd Adviesgroep Economische Zaken en Klimaat

Princetonlaan 6
3584 CB Utrecht
Postbus 80015
3508 TA Utrecht

www.tno.nl

Datum

24 juli 2018

Onze referentie

18-10.061

Contactpersoon

E-mail

Doorkiesnummer

Op opdrachten aan TNO zijn de Algemene Voorwaarden voor opdrachten aan TNO, zoals gedeponeerd bij de Griffie van de Rechtbank Den Haag en de Kamer van Koophandel Den Haag van toepassing. Deze algemene voorwaarden kunt u tevens vinden op www.tno.nl. Op verzoek zenden wij u deze toe.

Handelsregisternummer 27376655.

Datum
24 juli 2018

Onze referentie
18-10.061

Blad
2/12

Bezwaarschriften Wadden I

Op 29 mei 2018 heeft het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat per e-mail verzocht aan TNO om een rapportage met een reactie op de door natuurorganisaties genoemde inhoudelijke punten van het bezwaar op de wijziging van het instemmingsbesluit van de minister van Economische Zaken en Klimaat van 30 augustus 2016 met kenmerk DGETM-EO/ 16110969 met het winningsplan Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen vanwege de periodieke actualisatie van het beleidsscenario zeespiegelstijging voor delfstofwinning onder de Waddenzee. Dit wijzigingsbesluit is gebaseerd op het advies TNO-AGE "actualisering beleidsscenario zeespiegelstijging voor delfstofwinning onder de Waddenzee" van 27 juni 2016 (TNO-advies 2016).

Documenten

De inhoudelijke punten van bezwaar zijn gemaakt door de Waddenvereniging, mede namens Vereniging Natuurmonumenten, de Natuur- en milieufederatie Groningen en It Fryske Gea, hierna genoemd natuurorganisaties, en blijken uit:

- Bezwaar wijziging instemmingsbesluit met het winningsplan gaswinning Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen, 10 oktober 2016, kenmerk AWO/16193
- Gronden van bezwaar, 10 november 2016, kenmerk AWO/16209.
- Aanvulling gronden van bezwaar, 29 maart 2018, kenmerk AWO/18045.
- Stukken bezwaar ten behoeve van hoorzitting, 12 april 2018, kenmerk AWO/18052.
- Aantekeningen voor hoorzitting 1 juni 2018 inzake bezwaar zeespiegelstijgingsscenario MLV.
- Brief Mamores in reactie op de brief van NAM (van 25 mei 2018, kenmerk EP201805203234) inzake bezwaar instemmingsbesluit MLV, 15 juni 2018, kenmerk 20180615.
- Verslag hoorzitting van 1 juni 2018 naar aanleiding van het bezwaar.

De bezwaren van de natuurorganisaties concentreren zich langs een aantal technische onderwerpen: het Hand aan de Kraan principe en het meenemen van worst case scenario's, de relatieve zeespiegelstijging en de na-ijlende bodemdaling. Het Hand aan de Kraan principe wordt in deze notitie niet behandeld. Hiervoor wordt verwezen naar de passende beoordeling bij het Rijksprojectbesluit uit 2006. De onderwerpen worst case scenario's, de relatieve zeespiegelstijging en de na-ijlende bodemdaling worden hierna behandeld. Voor de duidelijkheid worden de specifieke punten alfabetisch genummerd.

Het toepassen van 'worst case'-scenario's

- a. De natuurorganisaties geven aan dat bij het vaststellen van de gebruiksruimte onvoldoende rekening is gehouden met het voorzorgsprincipe¹. Zij menen dat bij iedere aanname in de Hand aan de Kraan procedure de 'worst case' aannames

¹ "Er dient voldoende wetenschappelijke zekerheid te zijn dat de natuurlijke kenmerken van de Waddenzee niet zullen worden aangetast".